

11 bouwstenen
voor een betere en
veiliger fietsomgeving

Samen werken
aan een gezonde
en bereikbare
samenleving

 beweeegalliantie

Handreiking

Fietsen verbindt gezondheid, bereikbaarheid en leefbaarheid. Met gericht fietsbeleid rond scholen creëren we ruimte voor zelfstandige mobiliteit van kinderen, gezondere gemeenschappen en toekomstbestendige steden en dorpen. We zetten in op een veilige en toegankelijke fietsinfrastructuur, met aandacht voor alle groepen in de samenleving. Fietsen moet een logische keuze zijn voor jong en oud – voor school, werk en recreatie.

Om dat te bereiken is een andere manier van praten over verkeer nodig. Door een nieuwe taal te ontwikkelen en actief samen te werken met kinderen, ouders, scholen, bedrijven en sportclubs, maken we van fietsen de norm.

Onderstaande 11 bouwstenen helpen gemeenten om structureel te werken aan een veilige, inclusieve en aantrekkelijke fietsomgeving, waarin meer kinderen vaker fietsen.

Bouwstenen

1. Inspraak

Samenwerking als fundament voor verandering

Betrokkenheid van kinderen, ouders, leerkrachten, buurtbewoners en beleidsmakers is essentieel. Alleen door samen het gesprek te voeren, ontstaat draagvlak en gedeelde verantwoordelijkheid voor een veilige, aantrekkelijke fietsomgeving rondom scholen.

2. Gezondheid en beweging

Elke dag actief en gezond

Fietsen draagt bij aan de beweegnorm en ondersteunt zo de mentale en fysieke gezondheid. Het vermindert gezondheidsverschillen en verhoogt de leefbaarheid. Educatie en goede fietsvoorzieningen stimuleren een gezonde levensstijl van jongs af aan. Door gemeenten, scholen en sportverenigingen te laten samenwerken, kunnen we dagelijks bewegen vanzelfsprekend maken.

3. Rechtvaardigheid en inclusie

Toegang voor iedereen

Een eerlijke en veilige openbare ruimte geeft iedereen – jong en oud – de kans om zich vrij en zelfstandig te verplaatsen. Een evenwichtige inrichting van straten biedt ruimte aan voetgangers, fietsers en mensen met een beperking. Gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders, scholen en gemeenten is hierbij onmisbaar.

4. Fietsplezier en verkeersveiligheid

Fietsen is meer dan vervoer

Fietsen vergroot de leefwereld van kinderen en versterkt sociale verbindingen. Door veilige, aantrekkelijke fietsroutes te combineren met bewegwijzering, gedeelde sport- en beweegruimte en fietsvaardigheidstraining, maken we fietsen leuk én veilig. Stedenbouwkundige keuzes die fietsplezier centraal stellen, dragen bij aan een vitale samenleving en een bereikbare openbare ruimte.

5. Nabijheid

Ruimte voor fietsen, bewegen en ontmoeten dichtbij huis en school

Een veilige en beweegvriendelijke schoolomgeving nodigt uit tot dagelijks fietsen en bewegen. Autoluwe of autovrije zones, speelse inrichting en nabijheid van dagelijkse voorzieningen stimuleren zelfstandige mobiliteit en sociale cohesie. Gemeenten kunnen via experimenten en pilots leren wat werkt in hun context.

6. Leren fietsen

Fietsvaardigheid als basisvoorwaarde

Fietsen is een essentiële vaardigheid die bijdraagt aan gezondheid, zelfstandigheid en verkeersveiligheid. Daarnaast vormt het een belangrijk onderdeel van de brede motorische ontwikkeling van kinderen en helpt het hen om vaardige bewegers te worden. Door fietsvaardigheid structureel op te nemen in het (voor-)onderwijs en leerlingen vanaf groep 6 zelfstandig te laten fietsen, vergroten we hun mobiliteit, zelfvertrouwen én motorische basis. Kinderen met een functiebeperking verdienen hierin extra ondersteuning. Ouders, scholen, voorschoolse voorzieningen en gemeenten werken samen aan dit doel.

7. Fietsparkeren

Veilige fietsenstallingen bij elke school

Voldoende, toegankelijke en verlichte fietsparkeerplekken – ook toegankelijk voor speciale fietsen, zoals driewielers – stimuleren het fietsgebruik. Plaats deze dicht bij de school en betrek gebruikers bij het ontwerp voor optimaal gebruik.

8. Fietsbezit

Iedereen een fiets, met steun vanuit de gemeenschap

Zonder fiets geen fietsmobiliteit. Gemeenten, scholen en bedrijven kunnen samenwerken om ervoor te zorgen dat elke leerling toegang heeft tot een fiets. Lokale initiatieven die ongebruikte fietsen herverdelen – bijvoorbeeld onder gezinnen die er geen kunnen betalen – en onderhoud toegankelijk maken, zijn hierin essentieel.

9. Fiets en sport

Fietsen en sport versterken elkaar

Fietsen naar sportclubs stimuleert een actieve levensstijl en leert kinderen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen mobiliteit. Goede routes en veilige fietsvoorzieningen maken dit mogelijk. Betrek kinderen en jongeren bij de vormgeving van fietsoplossingen en maak die zichtbaar en aantrekkelijk door ze aan te laten sluiten bij hun belevingswereld.

10. Aansluiting op OV

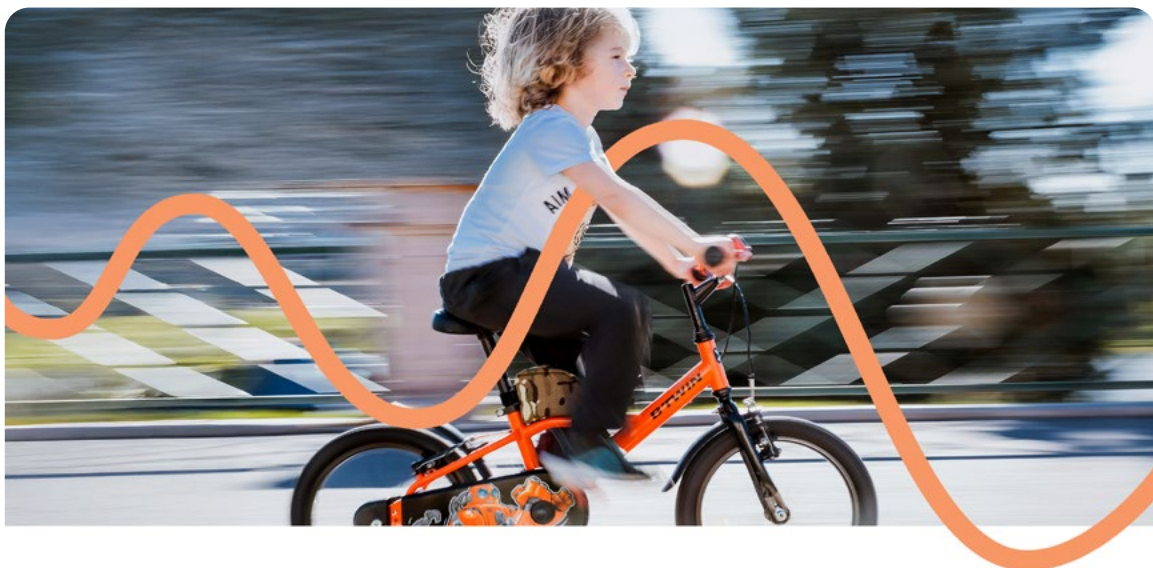
Slimme overstap zorgt voor betere bereikbaarheid

Een soepele aansluiting tussen openbaar vervoer en de fiets waarborgt gemakkelijk dagelijks reizen voor gezinnen en werkenden. Investeer in stallingen bij OV-knooppunten, met ruimte voor kinder- en bakfietsen. Samenwerking tussen vervoerders en gemeenten zorgt voor een gezondere en duurzamere reisoptie.

11. Financieel

Investeren in een fietsvriendelijke en gezonde samenleving

Duurzame fietsvriendelijke maatregelen vragen om structurele investeringen. Door fietsbeleid te integreren in mobiliteits- en gezondheidsbegrotingen (van gemeenten, provincies én het Rijk), en door samenwerking met scholen, werkgevers en fondsen, benut je belangrijke financiële kansen. Denk ook aan Europese en nationale subsidies voor duurzame mobiliteit. Domeinoverstijgend en waardegedreven investeren in fietsen levert winst op voor zorg, klimaat en bereikbaarheid.

Partners

